

Ангел Каралийчев

Хан Омуртаг

През месец юли 814 година великият Крум замина за другия свят. Той завеща на своя син един чер кон, на който беше кръстом преминал Балканския полуостров, един кален в боевете меч и една юначна държава.

Една вечер младият хан Омуртаг опасва бащиния си меч, яхна черния кон, излезе през голямата дъбова порта на Плиска и пое пътя към Мадарската крепост. Горещ вятър духаше откъм опърленото от сушата Дунавско поле. Димеше далеч някъде запален аул. Над Мадарската крепост се виеше един голям орел – бог Икуш, комуто старите българи обричаха телата на мъртвите си. Подир хана яхаше неговият пръв военачалник, кавхан Ишбул, а подир него – девет велики боили. По пътя царската дружина настигахме стада с овци, насметени от балкански овчари, кола, натоварени с брашно и мехове тракийско вино, и цели кERVани биволи. Те пълзяха към крепостта, където войниците на хан Крума точеха мечовете си и лъскаха тежките си щитовете за новите боеве.

Както препусаха, изведнаж конят на хан Омуртаг трепна, стъписа се и спря. Ханът се наведе надолу и видя пред позлатените конски копита една гургулица се мъчи да разтвори криле, а не може.

– Защо не може да хвъркне тая птица? – попита господарят на българската земя.

– Защото умира от жажда – обади се кавхан Ишбул, – по цялата равнина няма нито една капка вода.

Омуртаг шибна коня си. Когато влязоха в крепостта, която приличаше на разбутан мравуняк – такова гъмжило от войници беше, – кръвта на младия хан закипя. Пред очите му се мярнаха високите стени на Константинопол и осипаната с безценни камъни ромейска царска корона. С разтуптяно сърце Омуртаг обходи лагера и щом влезе в царската шатра, той се обърна към своя велик войвода:

– Утре потегляме на бой, кавхане!

– Нека бъде тъй, както ти кажеш, господарю!

– Но тебе не ти е драго. Виждам в очите ти мъка. Защо си кахърен, кавхан Ишбул?

– Господарю, като питаш, ще ти обадя. Преди една неделя, когато твоят баща береше душа, аз тръгнах из българската земя да диря мъдър лекар, който да даде здраве на хана. Като ходех от аул на аул и разпитвах де кого срещна, стигнах в една суха долина. Там намерих най-бедното селище. Под селището се виеше корито на пресъхнала река. В реката, хан Омуртаг, видях две голи черни българчета да се лутат и дирят вода. От време на време те се навеждаха, отместяха напечените от

слънцето камъни и долепяха устни до напуканата земя. Господарю, видиш ли насреща планината Хем? Там има едно голямо езеро, по-бистро от сълза. Туй езеро, ако потече надолу, ще напои с благодат цялата равнина. Ще се раззеленят дърветата, ще зашумят ливадите, а хората ще запеят като птици. До лято жито ще рукне като поток от нивята. Твоите храбри войници се готвят за бой. Хиляди обсадни машини, каменометници, стрелометници, огнетметници, железни костенурки, копия и мечове изковаха пелагонийските ковачи. Столицата на ромеите ще закрие в ужас очи с двете ръце, когато чуе тропота на нашите коне. Господарю, все пак мене ми е тежко. Когато заминем, кому ще оставим ония две малки българчета, с напуканите от жажда устни? Кой ще напои пометената от ветрове и суша равнина?

Замисли се младият хан Омуртаг. Облак засенчи челото му. Подпря глава с тежката си длан и цяла нощ не спа.

А на утрото, когато слънцето окъпа Мадарска крепост и бог Икуш се вдигна към вишното небе, ханът излезе с разведрен поглед от шатрата си. Той заповяда да засвилят роговете, сбра неброимата си войска и я поведе не към белите стени на Константинопол, а към езерото на планината Хем – да разреже път за водата и напои жадната земя на своя народ.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9088>]